

Dzuarikau school_22.08.2011_1

Дзуарыхъæуы скъола_22.08.2011_1

Школа_Дзуарикау_22.08.2011_1

Mira Timofeevna, Albina Djikaeva, Zarema Tembolatovna, Svetlana Umarovna, Madina Darchieva

Мира Тимофеевна, Альбина Джикаева, Зарема Темболатовна, Светлана Умаровна, Мадина Дарчиева.

Recorded by A.P. Vydrin, O.I. Belyaev and N.V. Serdobolskaya in Alagir in 2011. Interlinearized by Y.V. Mazurova (2012)

Записывали: А.П.Выдрин, О.И.Беляев, Н.В.Сердобольская в г. Алагир в 2011. Глоссировали: Ю.В.Мазурова (окт.-нояб. 2012)

1.1 **Джикаева Альбина** : **Дыууын æвдæм азы** , **нæ** ?
Джикаева Альбина дыууын æвд -æм аз -ы нæ
Dzhikaeva Albina twenty seven ALL year INESS NEG

Dzhikaeva Albina: It was in the twenty seventh, wasn't it?

1.2 **Мин фараст сæдæ дыууын æвдæм азы Дзуарыхъæуы тынг**
мин фараст сæдæ дыууын æвд -æм аз -ы Дзуарыхъæу -ы тынг
thousand nine hundred twenty seven ALL year INESS Dzuarikau INESS very

бирæ фæсивæд уыдис , **скъолайы кары чи**
бирæ фæсивæд уыд -ис скъола -йы кар -ы чи
a.lot.of young.people be PST.INTR.3SG school GEN age GEN who

уыдис , **ахæм фæсивæд** , **æмæ хъæуы** ...
уыд -ис ахæм фæсивæд æмæ хъæу -ы
be PST.INTR.3SG such young.people and village INESS

In nineteen twenty seventh in Dzuarikau there were many young people of school age, and in the village ...

2.1 **Ахæм таурæгъгонд дæр ма ис** , **кæддæр** , **дам** ,
ахæм таурæгъ гонд =дæр =ма ис кæд -дæр =дам
such legend do.PTCP.PST =PTCL =yet EXST when INDEF =CIT

Брытъиаты Елбыздыхъ ардæм æрцыдис , **Дзуарыхъæумæ** , **æмæ** ,
Брытъиаты Елбыздыхъ ардæм æр- цыд -ис Дзуарыхъæу -мæ æмæ
Britaev Elbyzdyko here PV go PST.INTR.3SG Dzuarikau ALL and

дам , **йæ** **зæрды уыди** **Дзуарыхъæуы скъола байгом**
=дам йæ= зæрд -ы уыд -и Дзуарыхъæу -ы скъола бай- гом
=CIT POSS.3SG= heart GEN be PST.INTR.3SG Dzuarikau INESS school PV open

кæнын .
кæн -ын
do INF

There is a legend, they say, Elbyzdyko Britaev came here to Dzuarikau, and they say, wanted to open a school in Dzuarikau.

2.2 **Æмæ** , **дам** , **йер** **уæлейæ** **куы** ‘ **ркæсай** **скьоламæ** , **уæд**
 æмæ =дам йер уæле -йæ куы р- кæс -ай скьола -мæ уæд
 and =CIT now above ABL when PV look SBJV.2SG school ALL then

« **е** » **-буквæйы** **хуызæн** **у** **не** ‘ **скьолайæн** **йæ**
 хуызæн у не= скьола -йæн йæ=
 like be.PRS.3SG POSS.1PL= school DAT POSS.3SG=

номы **райдиан** .
 ном -ы райдиан
 name GEN beginning

And they say, if you look at the school from above, it's shaped like the letter "e", our school, as the beginning of his name.

3.1 **Фæлæ** **æрмæст** **мах** **скьола** **нæу** **ахæм** : **Майрæмадагы** **скьола**
 фæлæ æрмæст мах скьола нæ у ахæм Майрæмадаг -ы скьола
 but only we.NOM school NEG be.PRS.3SG such Mayramadag GEN school

дæр **афтæ** **арæзт** **у** , **уыцы** **проектмæ** **гæсгæ** ,
 =дæр афтæ арæзт у уыцы проект -мæ гæсгæ
 =PTCL so make.PART.PST be.PRS.3SG that project ALL in accordance with

мах **скьола** **дæр** .
 мах скьола =дæр
 we.NOM school =PTCL

But our school is not unique: so Mayramadag school was built according to this project, and our school.

3.2 **Æмæ** **дыууын** **æвдæм** **азы** **хъæуы** **цæрджытæ** ,
 æмæ дыууын æвд -æм аз -ы хъæу -ы цæр -дж -ыт -æ
 and twenty seven ALL year INESS village GEN live PTCP.PRS PL NOM
 inhabitant

хистæртæ **æрæмбырд** **сты** **æмæ** **уынаффæ** **рахастой**
 хистæр -т -æ æр- æмбырд сты æмæ уынаффæ ра- хаст -ой
 elder PL NOM PV gathering be.PRS.3PL and decision, advice PV carry PST.TR.3PL

скьола **саразын** .
 скьола с- араз -ын
 school PV make INF

And in the twenty seventh the village inhabitants, seniors, got together and made a decision to build a school.

3.3 **Баххуыс** **сын** **кодта** **гъе** **уæд** **къалхоз** ,
 ба- ххуыс =сын код -т -а гъе уæд къалхоз
 PV help =3PL.ENCL.DAT do TR PST.TR.3SG well then collective farm
 persuade

къалхозы **руаджы** , **хъæуы** **цæрджыты** , **фæсивæды**
 къалхоз -ы руаджы хъæу -ы цæр -дж -ыт -ы фæсивæд -ы
 collective farm GEN thanks to village GEN live PTCP.PRS PL GEN young.people GEN
 inhabitant

руаджы	,	æмæ зиу	скодтой	,	ракодтой	,
руаджы		æмæ зиу	с- код -т -ой		ра- код -т -ой	
thanks to		and communal_help	PV do TR PST.TR.3PL		PV do TR PST.TR.3PL	

æмæ самадтой		ацы	бæстыхай	,	скъолайы	бæстыхай	.
æмæ с- амад -т -ой		ацы	бæстыхай		скъола -йы	бæстыхай	
and PV lay TR PST.TR.3PL		DemProx	building, yard		school GEN	building, yard	

The collective farm helped them, thanks to the collective farm, thanks to the village people, young people, they made up ziu (collective construction, help), and constucted the building, the building of the school.

4 **Мадина** : **Æмæ дзы** **ахуыргæнджытæ** **та** **кæцæй**
 Мадина Æмæ =дзы ахуыргæндж -ыт -æ =та кæцæй
 Madina and =3SG.ENCL.INESS teacher PL NOM =CONTR from.where

уыди ?
 уыд -и
 be PST.INTR.3SG

Madina: Where did they get teachers?

5.1 **Джикаева Альбина** : **Ахуыргæнджытæ** – **нахи** **хъæуæй** .
 Джикаева Альбина ахуыргæндж -ыт -æ нæ= хи хъæу -æй
 Dzhikaeva Albina teacher PL NOM POSS.1PL= REFL.GEN village ABL

Dzhikaeva Albina: Teachers were from our village.

5.2 **Æрбахуыдтой** **æндæр хъæутæй** **дæр** .
 æрба- хуыд -т -ой æндæр хъæу -т -æй =дæр
 PV name TR PST.TR.3PL other village PL ABL =PTCL

They called [teachers] from other villages too.

5.3 **Ацы** **Дзуарыхъæуы** **скъолайы** **ахуыр кодтой**
 ацы Дзуарыхъæу -ы скъола -йы ахуыр код -т -ой
 DemProx Dzuarikau GEN school INESS study do TR PST.TR.3PL

Фыййаджыбылæй , **Карцайæ** , **Хæтæлдонæй** , **Къодахджынаёй** ,
 Фыййаджыбыл -æй Карца -йæ Хæтæлдон -æй Къодахджын -æй
 Lower Fiagdon ABL Karts ABL Khataldon ABL Kodakhjjin ABL

Майрæмадагæй – **иууылдæр ардæм цыдысты** .
 Майрæмадаг -æй иууылдæр ардæм цыд -ысты
 Mayramadag ABL all here go PST.INTR.3PL

And [children] from other villages studied at this Dzuarikau school. Lower Fiagdon, Karts, Hataldon, Kodahdzhy, Mayramadag [children] — all of them came here.

5.4 **Уыцы цыппар** , **фондз хъæуæн** **уыдис** **Дзуарыхъæуы** **скъола** ,
 уыцы цыппар фондз хъæу -æн уыд -ис Дзуарыхъæу -ы скъола
 that four five village DAT be PST.INTR.3SG Dzuarikau GEN school

æмæ ардæм цыдысты ахуыр кæнынмæ .
 æмæ ардæм цыд -ысты ахуыр кæн -ын -мæ
 and here go PST.INTR.3PL study do INF ALL

The Dzuarikau school was for these four, five villages and everybody came here to study.

6.1 Дыууæ сменæйæ ахуыр кодтой , дыууæ сменæйæ
 дыууæ сменæ -йæ ахуыр код -т -ой дыууæ сменæ -йæ
 two shift ABL study do TR PST.TR.3PL two shift ABL

In two shifts they studied, in two shifts.

6.2 Уыйфæстæ йæ , мин фараст сæдæ
 уый фæстæ =йæ мин фараст сæдæ
 DemDist.GEN after =3SG.ENCL.GEN thousand nine hundred

æвдæй фæндзæм азы , нæ , Мирæ Тимофеевна ?
 æвд =æй фæндз -æм аз -ы нæ Мирæ Тимофеевна
 seven =3SG.ENCL.GEN five ALL year INESS NEG Mira Timofeevna

Then, in nineteen seventy fifth, yes, Mira Timofeevna?

6.3 Семьдесят пятый год .
 пяты -й

Seventy fifth.

6.4 Уый хъуамæ сыхах зонат , уæд та нын
 уый хъуамæ сыхах зон -ат уæд =та =нын
 DemDist.NOM must you.PL know SBJV.2PL then =CONTR =1PL.ENCL.DAT

бафтыдтой маенæ ацы ног бæстыхай ,
 ба- фтыд -т -ой маенæ ацы ног бæстыхай
 PV reach TR PST.TR.3PL there,that.is DemProx new building, yard

бафтыдтой , æфтаугæ йæм æй
 ба- фтыд -т -ой æфтау -гæ =йæм =æй
 PV reach TR PST.TR.3PL add CONV =3SG.ENCL.ALL =3SG.ENCL.GEN

бакодтой .
 ба- код -т -ой
 PV do TR PST.TR.3PL

This you will know, then this new building was finished, it was attached (to the old building).

6.5 Хъæуы цæрджытæ фæфылдæр сты , фылдæр
 хъæу -ы цæр -дж -ыт -æ фæ- фылдæр сты фылдæр
 village GEN live PTCP.PRS PL NOM PV more be.PRS.3PL more
 inhabitant

цот , æмæ уымæ гæсгæ .
 цот æмæ уы -мæ гæсгæ
 descendants and DemDist ALL in accordance with

The population has grown, more children, and so.

6.6 Дарддæр сыхах дæр ма исты радзурут .
дард -дæр сыхах =дæр =ма исты ра- дзур -ут
distant COMPAR you.PL =PTCL =yet something PV talk IMP.2PL

Now you tell something too.

7.1 Мира Тимофеевна : Æмæ цы радзурæм ?
Мира Тимофеевна Æмæ цы ра- дзур -æм
Mira Timofeevna and what PV talk SBJV.1PL

Mira Timofeevna: What to say?

7.2 Ды дæхæдæг дæсны дæ .
ды дæхæдæг дæсны дæ
you.SG yourself skillful be.PRS.2SG

You're good at it.

8 Джикаева Альбина : Уыдон райдиан скъолайы ахуыргæнджытæ
Джикаева Альбина уыдон райдиан скъола -йы ахуыргæндж -ыт -æ
Dzhikaeva Albina DemDist.PL.NOM beginning school GEN teacher PL NOM

сты , это учителя начальных классов .
сты это
be.PRS.3PL this

Dzhikaeva Albina: These are primary school teachers.

9 Зарема Темболатовна : Æз ацы хъæуггаг нæ дæн , цы
Зарема Темболатовна æз ацы хъæуггаг нæ дæн цы
Zarema Tembolatovna I DemProx villager NEG be.PRS.1SG what

дын радзурон ?
=дын ра- дзур -он
=2SG.ENCL.DAT PV talk SBJV.1SG

Zarema Tembolatovna: I'm not from this village, what can I tell you?

10 Джикаева Альбина : Ну , ацы хъæуггæгтæ ... У нас много учителей
Джикаева Альбина Ну ацы хъæуггæг -т -æ нас
Dzhikaeva Albina well DemProx villager PL NOM

, тынг бирæ ахуыргæнджытæ нæм и ацы скъолайы ,
тынг бирæ ахуыргæндж -ыт -æ =нæм и ацы скъола -йы
very a.lot.of teacher PL NOM =1PL.ENCL.ALL EXST DemProx school GEN

ам чи райгуырди , Дзуарыхъæуы , ацы скъола
ам чи рай- гуырди -и Дзуарыхъæу -ы ацы скъола
DemProx.IN who PV be.born PST.INTR.3SG Dzuarikau INESS DemProx school
here

чи фæцис , фæстæмæ ардæм , институты чи ахуыр
чи фæцис фæстæмæ ардæм институт -ы чи ахуыр
who PV+be.PRS.3SG back here institute INESS who study
finish

кодта	,	фæстæмæ	ардæм	чи	‘	рцыдис		кусынмæ
код -т -а		фæстæмæ	ардæм	чи		р- цыд -ис		кус -ын -мæ
do TR PST.TR.3SG		back	here	who		PV go PST.INTR.3SG		work INF ALL
persuade								
,		ахæмтæ	нæм	тынг	бирæ	и	:	директор , географийы
		ахæм -т -æ	=нæм	тынг	бирæ	и		географи -йы
		such PL NOM	=1PL.ENCL.ALL	very	a.lot.of	EXST		director geography GEN

ахуыргæнæг , **нæ** ?
ахуыргæнæг нæ
teacher PTCL

Dzhikaeva Albina: Well, from this village ... We have many teachers, many teachers here in this school, who were born here in Dzuarikau, who graduated from this school, back here, who studied at the institute and came back here to work, we have a lot of such people: the director, the geography teacher, right?

11.1 **Руслан Магометович нæм уыди математикæйы**
Руслан Магометович =нæм уыд -и математикæ -йы
Ruslan Magometovich =1PL.ENCL.ALL be PST.INTR.3SG mathematics GEN

ахуыргæнæг , **Алла Васильевна – хими æмæ биологийы ахуыргæнæг** ,
ахуыргæнæг Алла Васильевна хими æмæ биологи -йы ахуыргæнæг
teacher Alla Vasilyevna chemistry and biology GEN teacher

Мæдинæ Руслановна – русский язык æмæ литературæйы ахуыргæнæг .
Мæдинæ Руслановна русский язык æмæ литературæ -йы ахуыргæнæг
Madina Ruslanovna Russian language and literature GEN teacher

Ruslan Magometovich was a math teacher, Alla Vasilyevna — chemistry and biology teacher, Madina Ruslanovna — teacher of Russian language and literature.

11.2 **Ну , æз ма горæты скъолайы дæр ахуыстон мæхæдæг**
Ну æз =ма горæт -ы скъола -йы =дæр а- куыст -он мæхæдæг
well I =yet town GEN school INESS =PTCL PV work PST.TR.1SG myself

, **фæлæ уæддæр ардæм æрцыдтæн** .
фæлæ уæддæр ардæм æр- цыд -тæн
but still here PV go PST.INTR.1SG

Well, I worked in a town school, but then came back here.

11.3 **Чи ма нæм ис ноджыдæр ?**
чи =ма =нæм ис ноджы -дæр
who =yet =1PL.ENCL.ALL EXST more INDEF

Who else do we have?

12 **Мира Тимофеевна : Рита** .
Мира Тимофеевна Рита
Mira Timofeevna Rita

Mira Timofeevna: Rita.

13.1 **Джикаева Альбина : Загътон** , **фыццаг директоры кой**
 Джикаева Альбина загът -он фыццаг директор -ы кой
 Dzhikaeva Albina say PST.TR.1SG first director GEN mention

ракодтон

ра- код -т -он
 PV do TR PST.TR.1SG

Dzhikaeva Albina: I mentioned, at first I mentioned the director.

13.2 **А , Рита Суликоевна – математикайы ахуыргæнæг , уый дæр**
 а Рита Суликоевна математикæ -йы ахуыргæнæг уый =дæр
 and Rita Sulikoevna mathematics GEN teacher DemDist.NOM =PTCL

Rita Sulikoevna, math teacher, she is also [from here].

13.3 **Римма Тотрадзовна – райдиан кълæсты ахуыргæнæг , уый**
 Римма Тотрадзовна райдиан кълæс -т -ы ахуыргæнæг уый
 Rimma Totrazovna beginning class PL GEN teacher DemDist.NOM

дæр ам фæцис скъола , ардыгæй ацыди ахуыр
 =дæр ам фæцис скъола ардыгæй а- цыд -и ахуыр
 =PTCL DemProx.IN PV+be.PRS.3SG school from.here PV go PST.INTR.3SG study
 here finish

кæнынмæ æмæ фæстæмæ ардæм сыздæхти кусынмæ
 кæн -ын -мæ æмæ фæстæмæ ардæм с- ыздæх -т -и кус -ын -мæ
 do INF ALL and back here PV return PL PST.INTR.3SG work INF ALL

Rimma Totradzovna - primary school teacher, she also graduated from school here, went away to study and returned here to work.

14.1 **Йер , фылдæр нæ сывæллæттæ дзурынц иронау ,**
 йер фылдæр нæ= сывæллæ -тт -æ дзур -ынц ирон -ау
 now more POSS.1PL= child PL NOM talk PRS.3PL Ossetic EQU

æрмæстдæр уырыссаг æвзаг æмæ литературæйы урочы дзурам
 æрмæстдæр уырыссаг æвзаг æмæ литературæ -йы уроч -ы дзур -æм
 only Russian language and literature GEN lesson GEN talk PRS.1PL

уырыссагау , æндæр нæ сывæллæттæ иронау дзурынц ,
 уырыссаг -ау æндæр нæ= сывæллæ -тт -æ ирон -ау дзур -ынц
 Russian EQU other POSS.1PL= child PL NOM Ossetic EQU talk PRS.3PL

рæвдз сты иронау
 рæвдз сты ирон -ау
 quick be.PRS.3PL Ossetic EQU

Our children speak Ossetian more, we speak Russian only at the lessons of Russian language and literature, and so, our children speak Ossetian, speak well.

14.2 Уарзынц се , взаг , зарын дæр уарзынц ,
уарз -ынц се= взаг зар -ын =дæр уарз -ынц
love PRS.3PL POSS.3PL= language sing INF =PTCL love PRS.3PL

кафгæ та – бынтон диссаджы кафт кæнынц æртæккæ
каф -гæ =та бынтон диссадж -ы кафт кæн -ынц æртæккæ
dance CONV =CONTR totally miracle GEN dance do PRS.3PL now

æрыгæттæ .
æрыгæ -тт -æ
young PL NOM

They love their language, love to sing and dance — young people dance very nice nowadays.

14.3 Ахæм рæсугъд кафынц , æмæ æз сæ афтæ кафын
ахæм рæсугъд каф -ынц æмæ æз =сæ афтæ каф -ын
such beautiful dance PRS.3PL and I =3PL.ENCL.GEN so dance INF

æнхъæл нæ уыдтæн !
æнхъæл нæ уыд -тæн
hope NEG be PST.INTR.1SG

They dance so beautifully that I did not even think that they were able to do so!

14.4 Фылдæр цæуынц кафынмæ , кафынмæ .
фылдæр цæу -ынц каф -ын -мæ каф -ын -мæ
more go PRS.3PL dance INF ALL dance INF ALL

They go to the dance classes more, take dance lessons.

15.1 Сæхи , взаг тынг бирæ уарзынц .
сæ= хи взаг тынг бирæ уарз -ынц
POSS.3PL= REFL.GEN language very a.lot.of love PRS.3PL

They love their language.

15.2 Мæнæ йер Интернеты , Одноклассниктæ кæй хонынц ,
мæнæ йер интернет -ы Одноклассник -т -æ кæй хон -ынц
there,that.is now internet INESS classmate PL NOM COMP name PRS.3PL
DISC

гъе уым дæр иронау фыссынц кæрæдзимæ сообщенитæ
гъе уым =дæр ирон -ау фысс -ынц кæрæдзи -мæ сообщени -т -æ
well DemDist.IN =PTCL Ossetic EQU write PRS.3PL RCP ALL message PL NOM

15.3 Да , на осетинском они пишут .
Да на они
Yes they

15.4 Они скачивают букву « æ », нашу букву , вставляют и так пишут друг
они æ и так
they well EXST

другу сообщения , чтобы другие не читали .
не

. They download the letter «æ», our letter, insert and so they write messages to each other in order to the others could not read.

15.5 Это я вот сама недавно открыла , смотрю ...
это я вот
this I so

This is what I have recently opened myself, I look ...

16 Олег : Иронау дзурут .
Олег ирон -ау дзур -ут
Oleg Ossetic EQU talk IMP.2PL

Oleg: Speak Ossetian.

17.1 Джикаева Альбина : О , байгом кодтон , кæсын æмæ
Джикаева Альбина о бай- гом код -т -он кæс -ын æмæ
Dzhikaeva Albina yes PV open do TR PST.TR.1SG look PRS.1SG and

– иронау .
ирон -ау
Ossetic EQU

Dzhikaeva Albina: Yes, I opened, I look — in Ossetian.

17.2 Адон , зæгъын , цытæ фыссынц кæрæдзимæ иронау
адон зæгъ -ын цы -т -æ фысс -ынц кæрæдзи -мæ ирон -ау
these say PRS.1SG what PL NOM write PRS.3PL RCP ALL Ossetic EQU

?
I think — what, they write to each other in Ossetian?

18 Олег : Математикæйы урочы та иронау ?
Олег математикæ -йы уроч -ы =та ирон -ау
Oleg mathematics GEN lesson INESS =CONTR Ossetic EQU

Oleg: At the math class they [speak] in Ossetian too?

19 Джикаева Альбина : Уыдис кæддæр иронау дæр
Джикаева Альбина уыд -ис кæд -дæр ирон -ау =дæр
Dzhikaeva Albina be PST.INTR.3SG when INDEF Ossetic EQU =PTCL

математикæ , нæ ?
математикæ нæ
mathematics NEG

Dzhikaeva Albina: Once mathematics was in Ossetian too, right?

20 **Зарема Темболатовна : О .**
 Зарема Темболатовна о
 Zarema Tembolatovna yes

Zarema Tembolatovna: Yes.

21 **Мира Тимофеевна : Мæнæ ныр райдиан кълæсты афтæ**
 Мира Тимофеевна мæнæ ныр райдиан кълæс -т -ы афтæ
 Mira Timofeevna there,that.is now beginning class PL INESS so
 DISC

нæу ?

нæ у

NEG be.PRS.3SG

Mira Timofeevna: Is it not this way in the elementary school now?

22.1 **Джикаева Альбина : Ныр дæр райдиан кълæсты .**
 Джикаева Альбина ныр =дæр райдиан кълæс -т -ы
 Dzhikaeva Albina now =PTCL beginning class PL INESS

Dzhikaeva Albina: It is so in the elementary school now.

22.2 **Йер нæм мæнæ ацы аз полилингвальный кълас**
 йер =нæм мæнæ ацы аз полилингвальный кълас
 now =1PL.ENCL.ALL there,that.is DemProx year multilinguistic class

уыди фыццагæм кълас .

уыд -и фыццаг -æм кълас

be PST.INTR.3SG first ORD class

This year we have polilinguistic class at the first grade.

22.3 **Æмæ уым иууылдæр , цыдæриддæр предметтæ цæуынц ,**
 æмæ уым иууылдæр цыдæриддæр предмет -т -æ цæу -ынц
 and DemDist.IN all all lesson PL NOM go PRS.3PL

скъолайы предметтæ , уыдон ирон æвзагыл
 скъола -йы предмет -т -æ уыдон ирон æвзаг -ыл
 school GEN lesson PL NOM DemDist.PL.NOM Ossetic language SUPER

уыдысты , уырыссаг æвзагæй фæстæмæ .

уыд -ысты уырыссаг æвзаг =æй фæстæмæ

be PST.INTR.3PL Russian language =3SG.ENCL.GEN back

And everything, every subject that is being studied, school subjects, except Russian, they were all in the Ossetian.

22.4 **Æмæ æрдззонинад – окружающий мир , нывкæнынад ,**
 æмæ æрдз зонн -ын -ад ныв кæн -ын -ад
 and nature know INF NMLZ image do INF NMLZ

музыкаæ	–	ахæм	рæсугъд	чингуытæ	сын		и	,	ахæм	рæсугъд	!
музыкаæ		ахæм	рæсугъд	чингу	-ытæ	=сын			и	ахæм	рæсугъд
music		such	beautiful	book	PL	=3PL.ENCL.DAT	EXST			such	beautiful

And the world around, the art, the music — such beautiful books they have, so beautiful!

23.1	Æвзагыл		фыст		сты		,	о	,	ирон	æвзагыл
	æвзаг	-ыл	фыст		сты			о		ирон	æвзаг -ыл
	language	SUPER	write.PART.PST		be.PRS.3PL			yes		Ossetic	language SUPER

рæсугъддæр		сты		,	мæнмæ	гæсгæ		.
рæсугъд -дæр		сты			мæнмæ	гæсгæ		
beautiful	COMPAR	be.PRS.3PL			I.ALL	in accordance with		

[When] they are written in the language, yes, in the Ossetian language, they are more beautiful, in my opinion.

23.2	Мæнмæ	афтæ	кæсы		,	бирæ	рæсугъддæр		.
	мæнмæ	афтæ	кæс -ы			бирæ	рæсугъд -дæр		
	I.ALL	so	look PRS.3SG			a.lot.of	beautiful	COMPAR	

. I think they are much more beautiful.

23.3	Йер	ма	мæнæ	Мæдина	Владимировнæйы	урочыты		дæр	,
	йер	=ма	мæнæ	Мæдина	Владимировнæ -йы	уроч -ыт -ы		=дæр	
	now	=yet	there,that.is	Madina	Vladimirovna	GEN	lesson PL	INESS	=PTCL

зонын		,	æртæ	æвзаджы	кæй	баиу	кæны		иумæ	,
зон -ын			æртæ	æвзадж -ы	кæй	ба- иу	кæн -ы		иумæ	
know	PRS.1SG		three	language GEN	COMP	PV one	do	PRS.3SG	together	

уый		,	ирон		,	уырыссаг	æмæ	англисаг	.
уый			ирон			уырыссаг	æмæ	англисаг	
DemDist.NOM			Ossetic			Russian	and	English	

At the lessons by Madina Vladimirovna, I know, they combine three languages: Ossetian, Russian and English.

24	Мæдина	:	Мæн	хаттæй-хатт		уырыссагау	нæ	фембарынц	,	æмæ
	Мæдина		мæн	хатт -æй - хатт		уырыссаг -ау	нæ	фе- мбар -ынц		æмæ
	Madina		I.GEN	time ABL	time	Russian	EQU	NEG	PV	know PRS.3PL
				sometimes						and

сын		æй		уæд	иронау	фембарын	кæнын		.
=сын		=æй		уæд	ирон -ау	фе- мбар -ын	кæн -ын		
=3PL.ENCL.DAT		=3SG.ENCL.GEN		then	Ossetic	EQU	PV	know INF	do PRS.1SG

Madina: They sometimes do not understand me in Russian, and then I explain it to them in Ossetian.

25.1	Джикаева	Альбина	:	Æмæ	йæ	иронау	хуыздæр	æмбарынц	
	Джикаева	Альбина		Æмæ	=йæ	ирон -ау	хуыздæр	æмбар -ынц	
	Dzhikaeva	Albina		and	=3SG.ENCL.GEN	Ossetic	EQU	better	know PRS.3PL

Dzhikaeva Albina: And in Ossetian they understand better.

25.2 **Иронæй куы райгуырай** , **уæд** , **æвæццагæн ... генетически** ,
 ирон -æй куы рай- гуыр -ай уæд æвæццагæн
 Ossetic ABL when PV be.born SBJV.2SG then maybe

куыд æй **зæгъон** , **заложен вот этот язык** .
 куыд =æй зæгъ -он вот этот язык
 how =3SG.ENCL.GEN say SBJV.1SG so this language

. If you were born Ossetian, probably genetically ... how to say, this language is laid here.

25.3 **Фæлæ æмхуызон дзураем** – **уырыссаг дæр уарзæм** , **ирон**
 фæлæ æмхуызон дзур -æм уырыссаг =дæр уарз -æм ирон
 but similar talk PRS.1PL Russian =PTCL love PRS.1PL Ossetic

дæр уарзæм , **дыууæйыл дæр æмхуызон дзураем** .
 =дæр уарз -æм дыууæ -йыл =дæр æмхуызон дзур -æм
 =PTCL love PRS.1PL two SUPER =PTCL similar talk PRS.1PL

But we can speak the same way — we love Russian and we love Ossetian equally, we speak both.

25.4 **Сымах ма радзурт истытæ** .
 сымах =ма ра- дзур -ут исты -т -æ
 you.PL =yet PV talk IMP.2PL something PL NOM

And you tell something.

25.5 **Сымах та куыд кусут сывæллæттимæ** ?
 сымах =та куыд кус -ут сывæллæ -тт -имæ
 you.PL =CONTR how work PRS.2PL child PL COMIT

And how do you work with children?

26 **Мира Тимофеевна : Ды тынг рæсугъд дзурыс** .
 Мира Тимофеевна ды тынг рæсугъд дзур -ыс
 Mira Timofeevna you.SG very beautiful talk PRS.2SG

Mira Timofeevna: You speak very nicely.

27.1 **Джикаева Альбина : Сывæллæттимæ сымах та куыд кусут**
 Джикаева Альбина сывæллæ -тт -имæ сымах =та куыд кус -ут
 Dzhikaeva Albina child PL COMIT you.PL =CONTR how work PRS.2PL

?

Dzhikaeva Albina: And how do you work with children?

27.2 **Сывæллæттимæ фылдæр сымах кусут** .
 сывæллæ -тт -имæ фылдæр сымах кус -ут
 child PL COMIT more you.PL work PRS.2PL

You work more with children.

27.3 **Йер нæм ахæм сывæллæттæ вæййы** , **æмæ**
 йер =нæм ахæм сывæллæ -тт -æ вæйй -ы æмæ
 now =1PL.ENCL.ALL such child PL NOM happen PRS.3SG and

æрбацæуынц , æппындæр иронау дзурын нæ зонынц , нæ
 æрба- цæу -ынц æппындæр ирон -ау дзур -ын нæ зон -ынц нæ
 PV go PRS.3PL completely Ossetic EQU talk INF NEG know PRS.3PL NEG

, сыгъдæг уырыссагау дзургæ æрбацæуынц .
 сыгъдæг уырыссаг -ау дзур -гæ æрба- цæу -ынц
 clean Russian EQU talk CONV PV go PRS.3PL

Some children come to us, they can't speak Ossetian, yes, only Russian.

28 **Мира Тимофеевна** : **Æмæ армайнæгтæ та** ?
 Мира Тимофеевна Æмæ армайнæг -т -æ =та
 Mira Timofeevna and Armenian PL NOM =CONTR

Mira Timofeevna: And the Armenians?

29.1 **Джикаева Альбина** : **Армайнæгтæ дæр** , **уырыссæгтæ** ,
 Джикаева Альбина армайнæг -т -æ =дæр уырыссæг -т -æ
 Dzhikaeva Albina Armenian PL NOM =PTCL Russian PL NOM

армайнæгтæ – **æмæ иронау хуыздæр райдайынц дзурын** .
 армайнæг -т -æ æмæ ирон -ау хуыздæр ра- йдай -ынц дзур -ын
 Armenian PL NOM and Ossetic EQU better PV begin PRS.3PL talk INF

Dzhikaeva Albina: Both Armenians and Russians, Armenians — all of them begin to speak Ossetian better.

29.2 **Йер сæхи** **мидæг сывæллæттæ** **афтæ ахуыр кæнынц**
 йер сæ= хи мидæг сывæллæ -тт -æ афтæ ахуыр кæн -ынц
 now POSS.3PL= REFL.GEN inside child PL NOM so study do PRS.3PL

æвзаг , **тынг хорз** .
 æвзаг тынг хорз
 language very good

Children learn the language very well [talking] together.

30 **Мира Тимофеевна** : **Арамы-иу бафæрс** , **чи дæ** , **æмæ** –
 Мира Тимофеевна ба- фæрс -*0 чи дæ æмæ
 Mira Timofeevna PV ask IMP.2SG who be.PRS.2SG and

æз ирон лæппу дæн .
 æз ирон лæппу дæн
 I Ossetic boy be.PRS.1SG

Mira Timofeevna: Ask Aram, who you are, and — I am an Ossetian.

31.1 **Джикаева Альбина** : **Афтæмæй армайнаг лæппу уыди** .
 Джикаева Альбина афтæмæй армайнаг лæппу уыд -и
 Dzhikaeva Albina so Armenian boy be PST.INTR.3SG

Dzhikaeva Albina: And he was Armenian indeed.

31.2 Уæдæ нæм уырыссаг лæппутæ ахуыр кодтой —
 уæдæ =нæм уырыссаг лæппу -т -æ ахуыр код -т -ой
 so =1PL.ENCL.ALL Russian boy PL NOM study do TR PST.TR.3PL

Стёпинтæ , — æмæ дæ сæ хорзæх уæд .
 Стёпин -т -æ æмæ =дæ =сæ хорзæх уæд
 Stepin PL NOM and =2SG.ENCL.GEN =3PL.ENCL.GEN reward, favor then

And Russian boys learned at our school — Stiopins.

31.3 Ирон акцентимæ дзырдтой уырыссагау , дзæбæх мæнæ
 ирон акцент -имæ дзырд -т -ой уырыссаг -ау дзæбæх мæнæ
 Ossetic accent COMIT talk TR PST.TR.3PL Russian EQU good there,that.is

къуыдайраг акцентимæ .
 къуыдайраг акцент -имæ
 accent COMIT

They spoke in Russian with Ossetian accent, with a clear Kudar accent.

31.4 Хъуыды ма сæ кæныс Стёпинты , Мæдина ?
 хъуыды =ма =сæ кæн -ыс Стёпин -т -ы Мæдина
 thought =yet =3PL.ENCL.GEN do PRS.2SG Stepin PL GEN Madina

Remember Stiopins, Madina?

32 Мадина : Ныртæккæ сæ лæппу æвдæм къласы и .
 Мадина ныртæккæ сæ= лæппу æвд -æм кълас -ы и
 Madina now POSS.3PL= boy seven ALL class INESS EXST

Madina: Now their boy is in the seventh grade.

33.1 Светлана Умаровна : Аргышт та ?
 Светлана Умаровна Аргышт =та
 Svetlana Umarovna Argisht =CONTR

Svetlana Umarovna: A Argisht?

33.2 Нушик ?
 Нушик
 Nushik

Nushik?

34.1 Джикаева Альбина : Аргышт , Нушик дæр .
 Джикаева Альбина Аргышт Нушик =дæр
 Dzhikaeva Albina Argisht Nushik =PTCL

Dzhikaeva Albina: Argisht, Nushik too.

34.2 Они тоже армяне , уырыссæгтæ , армайнæгтæ сты
 они тоже уырыссæг -т -æ армайнæг -т -æ сты
 they too Russian PL NOM Armenian PL NOM be.PRS.3PL

уыдон	дæр	, нæ ?
уыдон	=дæр	нæ
DemDist.PL.NOM	=PTCL	NEG

They are also Armenians, Russian, Armenian, they, too, huh?

34.3 Сомихæгтæ

сомихæг	-т	-æ
Armenian	PL	NOM

Armenians.

35 Зарема Темболатовна :	Уыдон	иронау	– сыгъдæг .
Зарема Темболатовна	уыдон	ирон -ау	сыгъдæг
Zarema Tembolatovna	DemDist.PL.NOM	Ossetic EQU	clean

Zarema Tembolatovna: Their Ossetian is fluent.

36.1 Джикаева Альбина :	Сыгъдæг дзурынц	иронау	.
Джикаева Альбина	сыгъдæг дзур -ынц	ирон -ау	
Dzhikaeva Albina	clean talk PRS.3PL	Ossetic EQU	

Zarema Tembolatovna: Their Ossetian is fluent.

36.2 Уайтагъдæр	сахуыр	вæййынц	.
уайтагъд	=дæр	с- ахуыр	вæйй -ынц
immediately	=PTCL	PV study	happen PRS.3PL

Learn fast.

36.3 Йер	, хъыгагæн	, нæхи	сывæллæттæй	та
йер	хъыгаг -æн	нæ= хи	сывæллæ -тт -æй	=та
now	pity DAT	POSS.1PL= REFL.GEN	child PL ABL	=CONTR

иуæй-иутæ	тынг зынтæй	ахуыр кæнынц	.
иу -æй - иу -т -æ	тынг зын -т -æй	ахуыр кæн -ынц	
one ABL one PL NOM	very hard PL ABL	study do PRS.3PL	

some

And, unfortunately, some of our children learn with great difficulty.

37.1 Мадина :	Уыцы Аргисхт дын	иу урочы	, переменæйы
Мадина	уыцы Аргисхт =дын	иу уроч -ы	переменæ -йы
Madina	that Argisht =2SG.ENCL.DAT	one lesson INESS	break INESS

... ну	, сывæллæттæ	æдде	рангъæр-бангъæр кæнынц	, уый
ну	сывæллæ -тт -æ	æдде	кæн -ынц	уый
HES	child PL NOM	outside	do PRS.3PL	DemDist.NOM

сбадти	, ныхæстæ	ахуыр кодта	,
с- бадт -и	ныхæс -т -æ	ахуыр код -т -а	
PV sit PST.INTR.3SG	word PL NOM	study do TR PST.TR.3SG	

persuade

ныхæстæ	сын	радтон	, цалдæр
ныхæс -т -æ	=сын	рад -т -он	цал -дæр
word PL NOM	=3PL.ENCL.DAT	give.PFV TR PST.TR.1SG	how.many INDEF

ныхасы .
 ныхас -ы
 word GEN

Madina: This Argisht at a lesson, at a break ... well, kids running around in the street, he sat down, and learned the words, I gave them the task to learn the words, a few words.

37.2 **Æмæ бад** , **бады** **æмæ дын** **мæм**
 æмæ бад -ы бад -ы æмæ =дын =мæм
 and sit PRS.3SG sit PRS.3SG and =2SG.ENCL.DAT =1SG.ENCL.ALL

иуафон	, цæуыл	ахъуыды	кодта	, нæ зонын
иу афон	цæуыл	а- хъуыды	код -т -а	нæ зон -ын
one time	what.SUPER	PV thought	do TR PST.TR.3SG	NEG know PRS.1SG
			persuade	
æмæ дын	мæ	фæрсы	:	« Мадина Владимировна ,
æмæ =дын	=мæ	фæрс -ы		Мадина
and =2SG.ENCL.DAT	=1SG.ENCL.GEN	ask PRS.3SG		Madina

вы это значит , три языка знаете , да ?».
 это значит
 this ITJ

And he is sitting, sitting, and at some point, I do not know what he was thinking about, and he asked me: "Madina Vladimirovna, you mean, you speak three languages , do you?"

38 **Зарема Темболатовна : Уый чи загъта ?**
 Зарема Темболатовна уый чи загът -а
 Zarema Tembolatovna DemDist.GEN who say PST.TR.3SG

Zarema Tembolatovna: Who said that?

39 **Джикаева Альбина : Аргист** .
 Джикаева Альбина Аргист
 Dzhikaeva Albina Argisht

Dzhikaeva Albina: Argisht.

40.1 **Мадина : Я говорю ... Аргист , армайнæгты , сомихаг лæппу .**
 Мадина Аргист армайнæг -т -ы сомихаг лæппу
 Madina Argisht Armenian PL GEN Armenian boy

Madina: I say ... Argisht, Armenian boy.

40.2 **Ну да .**
 Ну
 well

Well, yes.

40.3 **« А я , получается , знаю четыре языка ».**
 А я знаю
 I I know

"And I, it turns out, I know four languages."

40.4 **Æмæ дын сæ ранымадта , англисагæй**
 æмæ =дын =сæ ра- нымад -т -а англисаг -æй
 and =2SG.ENCL.DAT =3PL.ENCL.GEN PV count TR PST.TR.3SG English ABL

байдыдта : « **Английский , русский , армянский , ну и**
 ба- йдыд -т -а русский ну и
 PV begin TR PST.TR.3SG Russian HES EXST

осетинский немножко ».

And listed, starting with English: "English, Russian, Armenian, and Ossetian a little."

41 **Джикаева Альбина : Ну , английский – первый язык , да .**
 Джикаева Альбина Ну английский первый язык
 Albina well english first language
 english

Dzhikaeva Albina: Well, English is the first language, yes.

42.1 **Мадина : О , афтæ .**
 Мадина о афтæ
 Madina yes so

Madina: Yes, so.

42.2 **Заремæ Темболатовна , радзур , кæд байдыдтай**
 Заремæ Темболатовна ра- дзур *-0 кæд ба- йдыд -т -ай
 Zarema Tembolatovna PV talk IMP.2SG if PV begin TR PST.TR.2SG

скъолайы кусын .
 скъола -йы кус -ын
 school INESS work INF
 school

. Zarema Tembolatovna, tell us when you started to work at the school.

43.1 **Зарема Темболатовна : Æз ам нæ райдыдтон кусын**
 Зарема Темболатовна Æз ам нæ ра- йдыд -т -он кус -ын
 Zarema Tembolatovna I DemProx.IN NEG PV begin TR PST.TR.1SG work INF
 here

Zarema Tembolatovna: I didn't start working here.

43.2 **Семидесятый азы Бæтæхъойы хъæуы байдыдтон**
 аз -ы Бæтæхъо -йы хъæу -ы ба- йдыд -т -он
 year INESS Batako GEN village INESS PV begin TR PST.TR.1SG

кусын , афæдз дзы бакуыстон , стæй уæд
 кус -ын афæдз =дзы ба- куыст -он стæй уæд
 work INF year =3SG.ENCL.INESS PV work PST.TR.1SG then then

Майрæмададжы бакуыстон цас – фараст азы , фылдæр
 Майрæмададж -ы ба- куыст -он цас фараст аз -ы фылдæр
 Mayramadag INESS PV work PST.TR.1SG how.much nine year INESS more

In the seventies, in the village of Batako I started to work, worked there for a year, then worked at Mayramadag for how many — nine years.

43.3 **Уæдæй гъе нырма та кусын ам** .
 уæд -æй гъе ныр -мæ =та кус -ын ам
 then ABL well now ALL =CONTR work PRS.1SG DemProx.IN
 here

And since then I work here.

43.4 **Кусын уже дыууиссæдз азæй фылдæр , мæ куыст**
 кус -ын уже дыууиссæдз аз -æй фылдæр мæ= куыст
 work PRS.1SG already forty year ABL more POSS.1SG= work

уарзын , æнæ уарзгæйæ уыцы куыст кæнæн нæй .
 уарз -ын æнæ= уарз -гæ -йæ уыцы куыст кæн -æн нæй
 love PRS.1SG without= love CONV ABL that work do INF2 EXST.NEG

Have been working for more than forty years, I love my work, one cannot engage in this profession without love.

44.1 **Йер нал рацæудзынæн , зæгъгæ , фæзæгъын , фæлæ**
 йер нал ра- цæу -дзынæн зæгъ -гæ фæ- зæгъ -ын фæлæ
 now no.longer PV go FUT.1SG say CONV PV say PRS.1SG but

сæрды уæгъд рæстæг куы ацæуы , уæд та
 сæрд -ы уæгъд рæстæг куы а- цæу -ы уæд =та
 summer GEN free time when PV go PRS.3SG then =CONTR

фæзæгъын , нæй , æнæ сывæллæттæй гæнæн .
 фæ- зæгъ -ын нæй æнæ= сывæллæ -тт -æй гæнæн
 PV say PRS.1SG EXST.NEG without= child PL ABL possibility

I won't return [to school this year], I say, but when the summer vacation is over, I say, no, it is not possible to be without children.

44.2 **Куыд æрбадон мæ хæдзары ?**
 куыд æр- бад -он мæ= хæдзар -ы
 how PV sit SBJV.1SG POSS.1SG= house INESS

How can I sit at home?

44.3 **Æмæ та рацыдтæн йер афтæ** .
 æмæ =та ра- цыд -тæн йер афтæ
 and =CONTR PV go PST.INTR.1SG now so

Again, I returned.

44.4 **Вот , афтæ йер ... Адæймаг куы уарза сывæллæтты дæр ,**
 вот афтæ йер адæймаг куы уарз -а сывæллæ -тт -ы =дæр
 so so now man when love SBJV.3SG child PL GEN =PTCL

уæд зын у ныууадзын дæр , æмæ рацæуын мæ
 уæд зын у ныу- уадз -ын =дæр æмæ ра- цæу -ын мæ=
 then hard be.PRS.3SG PV let.go INF =PTCL and PV go PRS.1SG POSS.1SG=

куыстмæ
 куыст -мæ
 work ALL

So, now ... If someone loves children, it's hard to leave, and I go back to work.

44.5 **Фæстæмæ афтæмæй рацыдтæн та**
 фæстæмæ афтæмæй ра- цыд -тæн =та
 back so PV go PST.INTR.1SG =CONTR

Once again, I returned.

44.6 **Йер мæгъа ... Цытæ радзурæм ?**
 йер мæгъа цы -т -æ ра- дзур -æм
 now I don't know what PL NOM PV talk IMP.1PL

I don't know... What else can we say?

45.1 **Светлана Умаровна : Хорз радзырдтат**
 Светлана Умаровна хорз ра- дзырд -т -ат
 Svetlana Umarovna good PV talk TR PST.TR.2PL

Svetlana Umarovna: You spoke well.

45.2 **Исты фарстатæ ма нын дæттут**
 исты фарста -т -æ =ма =нын дæтт -ут
 something question PL NOM =yet =1PL.ENCL.DAT give IMP.2PL

Ask us any questions.

46.1 **Джикаева Альбина : Æрыгон фæсивæдæй уæддæр скъоламæ ничи**
 Джикаева Альбина æрыгон фæсивæд -æй уæддæр скъола -мæ ничи
 Dzhikaeva Albina young young.people ABL still school ALL nobody

цæуы
 цæу -ы
 go PRS.3SG

Dzhikaeva Albina: Young people all the same don't go to work at school.

46.2 **Йер райдиан кълæсты ахуыргæнæгæй æрыгон чызг нæ**
 йер райдиан кълæс -т -ы ахуыргæнæг -æй æрыгон чызг нæ
 now beginning class PL GEN teacher ABL young girl NEG

бакусдзæн
 ба- кус -дзæн
 PV work FUT.3SG

A young girl will not become a primary school teacher.

47 **Светлана Умаровна : Куыд нæ бакусдзæн ?!**
 Светлана Умаровна Куыд нæ ба- кус -дзæн
 Svetlana Umarovna how NEG PV work FUT.3SG

Svetlana Umarovna: How is it possible?!

48.1 **Джикаева Альбина** : **Сывæллæтты куы нæ уарза** , **уæд** ,
Джикаева Альбина сывæллæ -тт -ы куы нæ уарз -а уæд
Dzhikaeva Albina child PL GEN when NEG love SBJV.3SG then

Светланæ Умаровна .
Светланæ Умаровна
Svetlana Umarovna

Dzhikaeva Albina: If she doesn't love children, then, Svetlana Umarovna.

48.2 **Стæй уæд фæлтæрддзинад цæуы рæстæгимæ** .
стæй уæд фæлтæрддзинад цæу -ы рæстæг -имæ
then then experience go PRS.3SG time COMIT

Moreover, experience comes with time.

48.3 **Цæмæй адæймаг сфæлтæрай** , **уый тыххæй рæстæг**
цæмæй адæймаг с- фæлтæр -ай уый тыххæй рæстæг
in.order.to man PV try SBJV.2SG DemDist.GEN for time

хъæуы .
хъæу -ы
be.necessary PRS.3SG

It takes time to educate a person.

48.4 **Æмæ фæлтæрдджын ахуыргæнджытæ æмæ ног ахуыргæнæг** , **мæнæ**
æмæ фæлтæрдджын ахуыргæндж -ыт -æ æмæ ног ахуыргæнæг мæнæ
and experienced teacher PL NOM and new teacher there,that.is

йер тæккæ чи ' рбацæуа , **тем более** , **университеты фæстæ чи**
йер тæккæ чи рба- цæу -а университет -ы фæстæ чи
now exactly who PV go SBJV.3SG university GEN after who

' рбацæуа , **мæнæ мах университеты педфакы**
рба- цæу -а мæнæ мах университет -ы педфак -ы
PV go SBJV.3SG there,that.is we.NOM university INESS pedagogical faculty GEN

фæстæ , **гæ уый скъоламæ мæнæ афтæ куы ... уæртæ цыма**
фæстæ гæ уый скъола -мæ мæнæ афтæ куы уæртæ цыма
after well DemDist.NOM school ALL there,that.is so when there as.if

мæнæ æнæзонгæ адæмы астæумæ æрбахаудта ,
мæнæ æнæ= зон -гæ адæм -ы астæумæ æрба- хауд -т -а
there,that.is without= know CONV people GEN PV fall TR PST.TR.3SG

гæ уымæй уæлдай ницы зондзæн .
гæ уым -æй уæлдай ницы зон -дзæн
well DemDist ABL special nothing know FUT.3SG

An experienced teacher, a young teacher, the one who is coming, the more so, coming out of the university after the pedagogical faculty of our university, (s)he comes to the school so ... as if (s)he finds himself among

unknown people, he knows nothing.

49.1 **Йер ма кæд пединституты фæстæ æрбацæуа æндæрхуызон**
 йер =ма кæд пединститут -ы фæстæ æрба- цæу -а æндæрхуызон
 now =yet if pedagogical institute GEN after PV go SBJV.3SG other

скъоладзау ... это ... ахуырдау , уый йеддæмæ ... Уый куыд ?
 скъоладзау это ахуырдау уый йеддæмæ уый куыд
 pupil this pupil DemDist.GEN besides DemDist.NOM how

But if another student comes after teacher's college... it ... student [teacher], and so... What's that?

49.2 **Йер фæлтæрддинад хъæуы**
 йер фæлтæрддинад хъæу -ы
 now experience be.necessary PRS.3SG

You need experience.

49.3 **Æмæ афтæ куы фæзæгъынц , зæронд ахуыргæнджытæн**
 æмæ афтæ куы фæ- зæгъ -ынц , зæронд ахуыр гæн -дж -ыт -æн
 and so when PV say PRS.3PL old study do PTCP.PRS PL DAT
 teacher

афон у сæ куыст ныууадзын , æмæ сæ
 афон у =сæ куыст ныу- уадз -ын æмæ сæ=
 time be.PRS.3SG =3PL.ENCL.GEN work PV let.go INF and POSS.3PL=

бынаты та чи ‘ рбалæудзæн ?
 бынат -ы =та чи рба- лæу -дзæн
 place INESS =CONTR who PV stay FUT.3SG

And when they say that the old teacher's time to leave work, and who will come in their place?

49.4 **Иу стæмæй фæстæмæ**
 иу стæм -æй фæстæмæ
 one ABL back

One out of a hundred.

50.1 **Чи ма цæуы æртæккæ скъоламæ кусынмæ ?**
 чи =ма цæу -ы æртæккæ скъола -мæ кус -ын -мæ
 who =yet go PRS.3SG now school ALL work INF ALL

Who else is going to work at school?

50.2 **Æрмæстдæр сывæллæтты чи уарзы , уый**
 æрмæстдæр сывæллæ -тт -ы чи уарз -ы уый
 only child PL GEN who love PRS.3SG DemDist.NOM

иннæтæ нал цæуынц
 иннæ -т -æ нал цæу -ынц
 other PL NOM no.longer go PRS.3PL

Only someone who loves children, others don't come.

50.3 Йер адон дыууæйæ дæр хъæуггаг чындзытæ сты , Мирæ
 йер адон дыууæ -йæ =дæр хъæуггаг чындз -ытæ сты Мирæ
 now these two ABL =PTCL villager PL be.PRS.3PL Mira

Тимофеевна дæр .
 Тимофеевна =дæр
 Timofeevna =PTCL

Here are two village daughters-in-law, and Mira Timofeevna too.

50.4 Ардæм чындзы æрцыдысты , ам кусын
 ардæм чындз -ы æр- цыд -ысты ам кус -ын
 here bride GEN PV go PST.INTR.3PL DemProx.IN work INF
 here

райдыдтой .
 ра- йдыд -т -ой
 PV begin TR PST.TR.3PL

They married local men, started working here.

51 Зарема Темболатовна : Уазджытæ , уазджытæ .
 Зарема Темболатовна уазджы -т -æ уазджы -т -æ
 Zarema Tembolatovna guest PL NOM guest PL NOM

Zarema Tembolatovna: Guests, guests.

52.1 Джикаева Альбина : О , кусын райдыдтой .
 Джикаева Альбина о кус -ын ра- йдыд -т -ой
 Dzhikaeva Albina yes work INF PV begin TR PST.TR.3PL

Dzhikaeva Albina: Yes, set to work.

52.2 Уæддæр сæхи Дзуарыхъæуггæгтæ хонынц .
 уæддæр сæ= хи Дзуарыхъæуггæг -т -æ хон -ынц
 still POSS.3PL= REFL.GEN Dzuarikau inhabitant PL NOM name PRS.3PL

All the same, they called themselves Dzuarikau inhabitants.

53 Мадина : Ныр дæр ма уазджытæ хонынц сæхи
 Мадина ныр =дæр =ма уазджы -т -æ хон -ынц сæ= хи
 Madina now =PTCL =yet guest PL NOM name PRS.3PL POSS.3PL= REFL.GEN

?

Madina: Even now they consider themselves to be guests?

54.1 Джикаева Альбина : Уæдæ цы сты !
 Джикаева Альбина уæдæ цы сты
 Dzhikaeva Albina so what be.PRS.3PL

Dzhikaeva Albina: Who are they?

54.2 Йер дыууиссæдз азы ам цæры , æмæ ма ныр ма
 йер дыууиссæдз аз -ы ам цæр -ы æмæ =ма ныр =ма
 now forty year INESS DemProx.IN live PRS.3SG and =yet now =yet
 here

уазæг у
уазæг у
guest be.PRS.3SG

For forty years she have lived here, and she is still a guest.

55 **Мадина** : **Æмæ уæддæр уазæг** .
Мадина Æмæ уæддæр уазæг
Madina and still guest

Madina: But still a guest.

56.1 **Джикаева Альбина** : **Йер мæнмæ та афтæ фæкæсы** , **цыма**
Джикаева Альбина йер мæнмæ =та афтæ фæ- кæс -ы цыма
Dzhikaeva Albina now I.ALL =CONTR so PV seem PRS.3SG as.if

Дзуарыхъæу йеддæмæ æндæр хъæу нæй .
Дзуарыхъæу йеддæмæ æндæр хъæу нæй
Dzuarikau besides other village EXST.NEG

Dzhikaeva Albina: But I think that besides Dzuarikau there are no villages.

56.2 **Æцæгæй** .
æцæг -æй
real ABL

True.

56.3 **Йер гуыргæ дæр ам** , **цæргæ дæр ам** ,
йер гуыр -гæ =дæр ам цæр -гæ =дæр ам
now be.born CONV =PTCL DemProx.IN live CONV =PTCL DemProx.IN
here here

скъола дæр ам – иууылдæр .
скъола =дæр ам иууылдæр
school =PTCL DemProx.IN all
here

. I was born here and live here, and the school is here — everything.

56.4 **Æмæ мæм афтæ фæкæсы** , **цыма йер иннæ**
æмæ =мæм афтæ фæ- кæс -ы цыма йер иннæ
and =1SG.ENCL.ALL so PV look PRS.3SG as.if now other

хъæутæ ... Ну , **цæрæн сæ нæй** , **мах йеддæмæ**
хъæу -т -æ Ну цæр -æн =сæ нæй мах йеддæмæ
village PL NOM well live INF2 =3PL.ENCL.IN EXST.NEG we.GEN besides

цæрæн никуы и .
цæр -æн никуы и
live INF2 never EXST

And I think that the other villages ... Well, you can not live there, there is no better place to live than our village.

57 **Зарема Темболатовна** : **Чи** **кæм** **райгуыра** , **афтæ**
 Зарема Темболатовна Чи кæм рай- гуыр -а афтæ
 Zarema Tembolatovna who where PV be.born SBJV.3SG so

фæкæсы

фæ- кæс -ы

PV look PRS.3SG

Zarema Tembolatovna: There is no place like home.

58 **Джикаева Альбина** : **О** , **афтæ** **мæм** **кæсы**
 Джикаева Альбина о афтæ =мæм кæс -ы
 Dzhikaeva Albina yes so =1SG.ENCL.ALL look PRS.3SG

Dzhikaeva Albina: Yes, I think so.

59 **Зарема Темболатовна** : **Алкæмæ** **дæр** **йæхи** **хъæу** **афтæ**
 Зарема Темболатовна алкæмæ =дæр йæ= хи хъæу афтæ
 Zarema Tembolatovna everyone.ALL =PTCL POSS.3SG= REFL.GEN village so

фæкæсы

фæ- кæс -ы

PV look PRS.3SG

Zarema Tembolatovna: Everybody thinks so about his own village.

60 **Джикаева Альбина** : **Скъола** **дæр** – **мах** **скъолайæ** **хуыздæр** **цыма**
 Джикаева Альбина скъола =дæр мах скъола -йæ хуыздæр цыма
 Dzhikaeva Albina school =PTCL we.NOM school ABL better as.if

на́й , **афтæ** **мæм** **фæкæсы** **цæмæдæр**
 на́й афтæ =мæм фæ- кæс -ы цæмæ -дæр
 EXST.NEG so =1SG.ENCL.ALL PV look PRS.3SG what.ALL INDEF

Dzhikaeva Albina: The school, too — there is no school better than ours, for some reason I think so.

61 **Мира Тимофеевна** : **Æмæ** **хъуамæ** **афтæ** **уа**
 Мира Тимофеевна Æмæ хъуамæ афтæ уа
 Mira Timofeevna and must so be.SBJV.3SG

Mira Timofeevna: And so it should be.

62 **Мадина** : **Мæнмæ** **дæр** **раздæр** **афтæ** **касти** , **дыккæгæм**
 Мадина мæнмæ =дæр раздæр афтæ каст -и дыккæг -æм
 Madina I.ALL =PTCL in.the.beginning so look PST.INTR.3SG second ORD

скъолайæ **хуыздæр** **на́й** , **стæй** **Дзуарыхъæумæ** **куы**
 скъола -йæ хуыздæр на́й стæй Дзуарыхъæу -мæ куы
 school ABL better EXST.NEG then Dzuarikau ALL when

рбафтыдтæн , **уæд** **та** **мын** **Дзуарыхъæуæй** **хуыздæр**
 рба- фтыд -тæн уæд =та =мын Дзуарыхъæу -æй хуыздæр
 PV reach PST.INTR.1SG then =CONTR =1SG.ENCL.DAT Dzuarikau ABL better

нæй
нæй
EXST.NEG

Madina: And I thought so that there was no better place than the second school, then when I came to Dzuarikau, for me there is no better school than one in Dzuarikau.

63 **Мира Тимофеевна** : **Æмæ** , **æцæгæй** **дæр** , **ацы** **скъолайæ** **хуыздæр**
Мира Тимофеевна Æмæ æцæг -æй =дæр ацы скъола -йæ хуыздæр
Mira Timofeevna and real ABL =PTCL DemProx school ABL better

ацы **районы** **нæй**
ацы район -ы нæй
DemProx district INESS EXST.NEG

Mira Timofeevna: And, indeed, there are no schools near there equal to this one.

64 **Зарема Темболатовна** : **Ну** , **ныр** **тæккæ** , **конечно** .
Зарема Темболатовна Ну ныр тæккæ конечно
Zarema Tembolatovna well now exactly of course

Zarema Tembolatovna: Well, now, of course.

65.1 **Мира Тимофеевна** : **Абайты** **Хаирбег æмæ Ритæ Кирилловнæйы**
Мира Тимофеевна Абай -т -ы Хаирбег æмæ Ритæ Кирилловнæ -йы
Mira Timofeevna Abaev PL GEN Khairbek and Rita Kirillovna GEN

руаджы .
руаджы
thanks to

Mira Timofeevna: Thanks to Hairbeg Abaev and Rita Kirillovna.

65.2 **Нæ** **директор тынг бацархайдта** .
нæ= директор тынг бац- архайд -т -а
POSS.1PL= director very PV try TR PST.TR.3SG

. Our director has put a lot of effort.

66.1 **Джикаева Альбина** : **Стæй уæд ирон æвзаг тынг бирæ уарзы**
Джикаева Альбина стæй уæд ирон æвзаг тынг бирæ уарз -ы
Dzhikaeva Albina then then Ossetic language very a.lot.of love PRS.3SG

нæ **директор чи у** , **уый** .
нæ= директор чи у уый
POSS.1PL= director who be.PRS.3SG DemDist.NOM

Dzhikaeva Albina: And also our director likes the Ossetian language.

66.2 **Ирон чызг у** , **æмæ ирон æвзаг тынг бирæ уарзы** ,
ирон чызг у æмæ ирон æвзаг тынг бирæ уарз -ы
Ossetic girl be.PRS.3SG and Ossetic language very a.lot.of love PRS.3SG

суанг	ма	мæнæ	переменæты	...
суанг	=ма	мæнæ	переменæ -т -ы	
to the very	=yet	there,that.is	break PL GEN	

She is Ossetian and loves Ossetian language, even at breaks...

67	Зарема	Темболатовна	:	Иу	бæрæгбон	дæр	нæ	уадзы	.
	Зарема	Темболатовна		Иу	бæрæгбон	=дæр	нæ	уадз -ы	
	Zarema	Tembolatovna		one	holiday	=PTCL	NEG	let.go PRS.3SG	

Zarema Tembolatovna: She won't miss any festival.

68	Джикаева	Альбина	:	Иу	бæрæгбон	дæр	нæ	уадзæм	,	иунæг	ахæм
	Джикаева	Альбина		Иу	бæрæгбон	=дæр	нæ	уадз -æм		иунæг	ахæм
	Dzhikaeva	Albina		one	holiday	=PTCL	NEG	let.go PRS.1PL		single	such

...

Dzhikaeva Albina: We won't skip any festival, no such ...

69	Зарема	Темболатовна	:	Олимпиадæ	уа	,	цы	уа	.
	Зарема	Темболатовна		Олимпиадæ	уа		цы	уа	
	Zarema	Tembolatovna		academic competition	be.SBJV.3SG		what	be.SBJV.3SG	

Zarema Tembolatovna: Will it be the school competition or something else.

70.1	Джикаева	Альбина	:	Иууылдæр	дзы	вæййæм	архайæг
	Джикаева	Альбина		иууылдæр	=дзы	вæйй -æм	архай -æг
	Dzhikaeva	Albina		all	=3SG.ENCL.INESS	happen PRS.1PL	try PTCP.PRS

,	стæй	ма	суанг	переменæты	дæр	æй	фæнды	,
	стæй	=ма	суанг	переменæ -т -ы	=дæр	=æй	фæнд -ы	
	then	=yet	to the very	break PL INESS	=PTCL	=3SG.ENCL.GEN	want PRS.3SG	

цæмæй	нæ	сывæллæттæ	стыр	переменæйы	дæр	кафой
цæмæй	нæ=	сывæллæ -тт -æ	стыр	переменæ -йы	=дæр	каф -ой
in.order.to	POSS.1PL=	child PL NOM	big	break INESS	=PTCL	dance SBJV.3PL

иронау	,	сæ	культураæмæ	хæстæгдæр	уой	,
ирон -ау		=сæ	культурæ -мæ	хæстæг -дæр	уой	
Ossetic EQU		=3PL.ENCL.GEN	culture ALL	relative COMPAR	be.SBJV.3PL	

хъусой	ирон	зарджытæм	,	уымæн	æмæ	,
хъус -ой	ирон	зар -дж -ыт =æм		уым -æн	æмæ	
listen SBJV.3PL	Ossetic	sing PTCP.PRS PL =3SG.ENCL.ALL		DemDist DAT	and	

хъыгагæн	,	рох	кæнынц	фæсивæды	.
хъыгаг -æн		рох	кæн -ынц	фæсивæд -ы	
pity DAT		forgotten	do PRS.3PL	young.people GEN	

Dzhikaeva Albina: We participate in every event, to the point that she wants our children to dance Ossetian dances on a long break, to be closer to their culture, to listen to Ossetian songs, because, unfortunately, young people are forgetting them.

70.2	Æмæ сæ	уый	та	хæстæгдæр	кæны
	æмæ =сæ	уый	=та	хæстæг -дæр	кæн -ы
	and =3PL.ENCL.GEN	DemDist.NOM	=CONTR	relative COMPAR	do PRS.3SG

культураæмæ .
культура -мæ
culture ALL

She makes them closer to the culture.

71.1	Йер конкурстæ	дæр	, йер ирон æвз ... аивдзинады	,
	йер конкурс -т -æ	=дæр	йер ирон аив -дзинад -ы	
	now competition PL NOM	=PTCL	now Ossetic delicate AN GEN	

ирон аивдзинады	дзырды	конкурстæ	куы вæййы	,
ирон аив -дзинад -ы	дзырд -ы	конкурс -т -æ	куы вæйй -ы	
Ossetic delicate AN GEN	talk GEN	competition PL NOM	when happen PRS.3SG	

уæд æнæмæнг	дзы	вæййы	йæхæдæг жюри	,
уæд æнæ= мæнг =дзы		вæйй -ы	йæхæдæг жюри -йы	
then without= lie =3SG.ENCL.INESS		happen PRS.3SG	jury INESS	

æнæмæнг .
æнæ= мæнг
without= lie

And contests too, Ossetian ... when competition is expressive reading in Ossetian is held, she always takes part as a member of the jury, of course.

71.2	Йер чи зоны	, уырыссаг æвзаджы	конкурс
	йер чи зон -ы	уырыссаг æвзадж -ы	конкурс
	now who know PRS.3SG	Russian language GEN	competition

фæуадза	, исты	, или	, зæгъæм	, физикайы	къуыри
фæ- уадз -а	исты		зæгъ -æм	физика -йы	къуыри
PV let.go SBJV.3SG	something		say PRS.1PL	physics GEN	week
			let's say		

куы уа	, уæд	, чи зоны	, ма	‘ рбацæуа	,
куы уа	уæд	чи зон -ы	=ма	рба- цæу -а	
when be.SBJV.3SG	then	who know PRS.3SG	=yet	PV go SBJV.3SG	

исты	йед	куы	уа	, уæд	.
исты	йед	куы	уа	уæд	
something	HES	when	be.SBJV.3SG	then	

Maybe she will miss the Russian literature contest, or, say, the week of physics, she may not come, if something else is held.

71.3	Фæлæ ирон æвзаджы	къуыри	куы	вæййы	, уæд алы
	фæлæ ирон æвзадж -ы	къуыри	куы	вæйй -ы	уæд алы
	but Ossetic language GEN	week	when	happen PRS.3SG	then every

мероприятийы	,	алы	хъуыддаджы	дæр	хъуамæ	уа
мероприяти -йы		алы	хъуыддадж -ы	=дæр	хъуамæ	уа
event	INESS	every	business	INESS	=PTCL	must be.SBJV.3SG

рæбинаг
 рæбинаг
 the most close

But at the week of the Ossetian language, she should play a major role in every event, in every action.

72 Мира Тимофеевна :	Цыфæнды	хъуыддаг	дæр	ныууадзы
Мира Тимофеевна	цы фæнд -ы	хъуыддаг	=дæр	ныу- уадз -ы
Mira Timofeevna	what want PRS.3SG	business	=PTCL	PV let.go PRS.3SG
	any			

æмæ
 æмæ
 and

Mira Timofeevna: She leaves anything for it.

73 Джикаева Альбина :	О	,	æмæ	уæддæр	æрбацæуы
Джикаева Альбина	о		æмæ	уæддæр	æрба- цæу -ы
Dzhikaeva Albina	yes		and	still	PV go PRS.3SG

Dzhikaeva Albina: Yes, and she comes anyway.

74 Зарема Темболатовна :	Мирæ	,	дæ	библиотекаейы	куыд	кæсынц
Зарема Темболатовна	Мирæ		дæ=	библиотекаæ -йы	куыд	кæс -ынц
Zarema Tembolatovna	Mira		POSS.2SG=	library	INESS	how look PRS.3PL

иронау	,	уый	тыххæй	ма	сын	зæгъ	дыууæ
ирон -ау		уый	тыххæй	=ма	=сын	зæгъ -*0	дыууæ
Ossetic EQU		DemDist.GEN	for	=yet	=3PL.ENCL.DAT	say IMP.2SG	two

ныхасы
 ныхас -ы
 word GEN

Zarema Tembolatovna: Mira, tell us how the children read books in Ossetian in your library.

75 Светлана Умаровна :	Йæхи	куыд	бамбæхста
Светлана Умаровна	йæ= хи	куыд	ба- мбæхст -а
Svetlana Umarovna	POSS.3SG= REFL.GEN	how	PV hide PST.TR.3SG

Svetlana Umarovna: She hid herself.

76 Джикаева Альбина :	Рацу-рацу	,	Мирæ	Тимофеевна
Джикаева Альбина			Мирæ	Тимофеевна
Dzhikaeva Albina			Mira	Timofeevna

Dzhikaeva Albina: Come out, Mira Timofeevna.

77.1 **Зарема Темболатовна : Цæй-ма .**
 Зарема Темболатовна
 Zarema Tembolatovna

Zarema Tembolatovna: Come on.

77.2 **Мæнæ иронау чингуытæ куыд уарзынц кæсын ,**
 мæнæ ирон -ау чингу -ытæ куыд уарз -ынц кæс -ын
 there,that.is Ossetic EQU book PL how love PRS.3PL look PRS.1SG
 DISC

уый .
 уый
 DemDist.NOM

Tell how they like to read Ossetian books.

78.1 **Джикаева Альбина : Мирæ Тимофеевна цæргæ-цæрæнбонты**
 Джикаева Альбина Мирæ Тимофеевна цæр -гæ - цæр -æн бон -т -ы
 Dzhikaeva Albina Mira Timofeevna live CONV live INF2 day PL GEN

сæрбæттæн дары .
 сæр бæтт -æн дар -ы
 head bind INF2 hold,keep PRS.3SG
 kerchief

Dzhikaeva Albina: Mira Timofeevna wears a headscarf all her life.

78.2 **Чындзы куы рцыди , уæдæй нырмаæ**
 чындз -ы куы р- цыд -и уæд -æй ныр -мæ
 bride INESS when PV go PST.INTR.3SG then ABL now ALL

йæ никуы раласта .
 =йæ никуы ра- ласт -а
 =3SG.ENCL.GEN never PV take off PST.TR.3SG

Since her marriage, she does not take it off.

78.3 **Скъолайы куыста , уæддæр афтæ сæрбæттæны**
 скъола -йы куыст -а уæддæр афтæ сæр бæтт -æн -ы
 school INESS work PST.TR.3SG still so head bind INF2 GEN
 kerchief

цыди , æгъдаумæ гæсгæ .
 цыд -и æгъдау =мæ гæсгæ
 go PST.INTR.3SG custom =1SG.ENCL.ABL in accordance with

When she worked at school, she wore a headscarf, according to the tradition.

78.4 **Хицау ын уыдис , зæронд æфсин ын**
 хицау =ын уыд -ис зæронд æфсин =ын
 master =3SG.ENCL.DAT be PST.INTR.3SG old mother-in-law =3SG.ENCL.DAT

уыдис , æмæ йæ нал систа
 уыд -ис æмæ =йæ нал с- ист -а
 be PST.INTR.3SG and =3SG.ENCL.GEN no.longer PV take PST.TR.3SG

йæ	сæрбæттæн	,	афтæ	йæ	фæдардта
=йæ	сæр бæтт -æн		афтæ	=йæ	фæ- дард =та
=3SG.ENCL.GEN	head bind INF2		so	=3SG.ENCL.GEN	PV distant =CONTR
	kerchief				

кæрæй кæронмæ

кæр -æй кæрон -мæ
end ABL end ALL

from beginning to end

She had father-in-law, old mother-in-law, and she had not taken her headscarf until now, she wears it.

78.5 **Афтæ**

афтæ
so

That's it.

78.6 Мæдинæ	,	дæхæдæг	ма	исты	радзур	.
Мæдинæ		дæхæдæг	=ма	исты	ра- дзур -*0	
Madina		yourself	=yet	something	PV talk IMP.2SG	

Madina, tell something.

79.1 Мадина	:	Æз	мæнæ	иу	къуырийы	дæргъы	дзурыны	кой
Мадина		Æз	мæнæ	иу	къуыри -йы	дæргъ -ы	дзур -ын -ы	кой
Madina		I	there,that.is	one	week GEN	length GEN	talk INF GEN	mention

,	йеддæмæ	ницы	кусын	.
	йеддæмæ	ницы	кус -ын	
	besides	nothing	work PRS.1SG	

Madina: Talking is the only thing I do for the whole week.

79.2 Ныр та	сымах	радзурут	.
ныр =та	сымах	ра- дзур -ут	
now =CONTR	you.PL	PV talk IMP.2PL	

And now you tell something.

80 Джикаева	Альбина	:	Мæнæ	иууылдæр	ам	куы	уæм	,	уæд
Джикаева	Альбина		мæнæ	иууылдæр	ам	куы	уæм		уæд
Dzhikaeva	Albina		there,that.is	all	DemProx.IN	when	be.SBJV.1PL		then
			DISC		here				

нæм	сæ	æрхон	,	иннæ	хатт	.
=нæм	=сæ	æр- хон -*0		иннæ	хатт	
=1PL.ENCL.ALL	=3PL.ENCL.GEN	PV invite IMP.2SG		other	time	

Dzhikaeva Albina: When we all get together, invite them, some other time.

81.1 Мадина	:	Иууылдæр	?
Мадина		Иу =уыл	=дæр
Madina		one =2PL.ENCL.SUPER	=PTCL

Madina All of you?

81.2 **Æмæ кæд уыдзыстут ?**
 æмæ кæд уы -дзыстут
 and if be FUT.2PL

And when will you be?

82.1 **Джикаева Альбина : Æрæмбырд хъуамæ уæм , двадцать**
 Джикаева Альбина æр- æмбырд хъуамæ =уæм двадцать
 Dzhikaeva Albina PV gathering must =2PL.ENCL.ALL twenty

шестой рацæудзысты иннæтæ , нæ ?
 шестой -ы ра- цæу -дзысты иннæ -т -æ нæ
 sixth INESS PV go FUT.3PL other PL NOM NEG

Dzhikaeva Albina: We should get together, the others will come on the twenty-sixth, right?

82.2 **Иууылдæр .**
 иууылдæр
 all

All of us.

82.3 **Дыууын æхсæзæм августы .**
 дыууын æхсæз -æм август -ы
 twenty six ORD August GEN

The twenty-sixth of August.

82.4 **Сæ отпускæ фæуыдзысты , æмæ рацæудзысты .**
 сæ= отпуск -т -æ фæ- уы -дзысты æмæ ра- цæу -дзысты
 POSS.3PL= leave PL NOM PV be FUT.3PL and PV go FUT.3PL
 finish

Their vacation will finish, and they will come [to work].

82.5 **Йер та сæрды отпускы уыдыстæм , нет ... Ды**
 йер =та сæрд -ы отпуск -ы уыд -ыстæм нет ды
 now =CONTR summer GEN leave INESS be PST.INTR.1PL no you.SG

кæд рацыдтæ дæ отпускæй ?
 кæд ра- цыд -тæ дæ= отпуск -æй
 if PV go PST.INTR.2SG POSS.2SG= leave ABL

In summer, we were on vacation, no ... And when you are out of vacation?

83 **Мадина : Нæма .**
 Мадина нæма
 Madina not.yet

Madina: Not yet.

84 **Джикаева Альбина : А , дæумæ ма ...**
 Джикаева Альбина А дæумæ =ма
 Dzhikaeva Albina you.SG.ALL =yet

Dzhikaeva Albina: Well, and you still ...

85 **Мадина** : **Æз дæр гъе уæд рацæудзынæн** .
 Мадина Æз =дæр гъе уæд ра- цæу -дзынæн
 Madina I =PTCL well then PV go FUT.1SG

Madina: I am coming to work the same time.

86.1 **Джикаева Альбина** : **Телефонæй-иу æрдзур** .
 Джикаева Альбина æр- дзур -*0
 Dzhikaeva Albina PV talk IMP.2SG

Dzhikaeva Albina: Call me then.

86.2 **Ам ма бирæ уыдзысты** ?
 ам =ма бирæ уы -дзысты
 DemProx.IN =yet a.lot.of be FUT.3PL
 here

How long will they be here?

87 **Мадина** : **Цас ма уыдзыстут** ?
 Мадина цас =ма уы -дзыстут
 Madina how.much =yet be FUT.2PL

Madina: For how long will you stay?

88.1 **Олег** : **Дыууæ къуырийы** .
 Олег дыууæ къуыри -йы
 Oleg two week GEN

Oleg: Two weeks.

88.2 **Нæ дыууæ , фæлæ цал боны** ?
 нæ дыууæ фæлæ цал бон -ы
 NEG two but how.many day GEN

Not two, but how many days?

88.3 **Сколько дней будем еще** ?
 дней еще
 days

89 **Наташа** : **Десять** .
 Наташа
 Natasha

90 **Олег** : **Дæс боны** .
 Олег дæс бон -ы
 Oleg ten day GEN

Oleg: Ten days.

91.1 **Джикаева Альбина** : **А , дæс боны** ?
 Джикаева Альбина А дæс бон -ы
 Dzhikaeva Albina ten day GEN

Dzhikaeva Albina Ah, ten days?

91.2 Уæдæ ма ам уыдзысты .
 уæдæ =ма ам уы -дзысты
 so =yet DemProx.IN be FUT.3PL
 here

They are still here then.

91.3 Бæрæгбонмæ дæр сæ æрхонæн и , æмæ
 бæрæг бон -мæ =дæр =сæ æр- хон -æн и æмæ
 remarkable day ALL =PTCL =3PL.ENCL.GEN PV invite INF2 EXST and
 holiday

феной .

фен -ой
 PV+see SBJV.3PL

And invite them to the feast, let them look.

92 Зарема Темболатовна : Бæрæгбоны в основном уырыссагау нæ
 Зарема Темболатовна бæрæг бон -ы уырыссаг -ау нæ
 Zarema Tembolatovna remarkable day INESS Russian EQU NEG
 holiday

фæдзурынц ?
 фæ- дзур -ынц
 PV talk PRS.3PL

Zarema Tembolatovna: Everybody speaks in Russian mostly at the feast, right?

93 Джикаева Альбина : Цавæр институтæй сты ?
 Джикаева Альбина цавæр институт -æй сты
 Dzhikaeva Albina what institute ABL be.PRS.3PL

Dzhikaeva Albina: What institute are they from?

94 Мадина : Олег , цавæр институттæй стут ?
 Мадина Олег цавæр институт -т -æй стут
 Madina Oleg what institute PL ABL be.2PL

Madina: Oleg, what institutes are you from?

95.1 Олег : Языкознанийы , æвзагзонынады институтæй
 Олег языкознани -йы æвзаг зон -ын -ад -ы институт -æй
 Oleg linguistics GEN language know INF NMLZ GEN institute ABL

Мæскуыйы .
 Мæскуы -йы
 Moscow INESS

Oleg: The Institute of Linguistics in Moscow.

95.2 Наташа – РГГУйæ .
 Наташа РГГУ -йæ
 Natasha RSUH ABL

Natasha — from RSUH.

95.3 **Арсений** дæр **Санкт-Петербурджы** « **Институт лингвистических исследований**
 Арсений =дæр Санкт Петербурдж -ы
 Arseniy =PTCL Saint Petersburg GEN

» **йæ** .
 -йæ
 ABL

Arseny also from the Institute of Linguistic Studies in St. Petersburg.

96.1 **Джикаева Альбина** : **Æгайтма ирон æвзаг ахуыр кæнынц æндæр**
 Джикаева Альбина æгайтма ирон æвзаг ахуыр кæн -ынц æндæр
 Dzhikaeva Albina well Ossetic language study do PRS.3PL other

рæтты дæр , **Мæскуыйы** , **Ленинграды** .
 рæ -тг -ы =дæр Мæскуы -йы Ленинград -ы
 place PL INESS =PTCL Moscow INESS Leningrad INESS

Dzhikaeva Albina: It is good that the Ossetian is studied in other places, in Moscow and in Leningrad.

96.2 **Уæддæр махæн Ленинград у** **Санкт-Петербург цæмæдæр**
 уæддæр махæн Ленинград у цæмæ -дæр
 still we.DAT Leningrad be.PRS.3SG what.ALL INDEF

гæсгæ .
 гæсгæ
 in accordance with

For some reason St. Petersburg all the same remained Leningrad for us.

97.1 **Фæсарæнты дæр** , **суанг ма фæсарæнты дæр** .
 фæсарæн -т -ы =дæр суанг =ма фæсарæн -т -ы =дæр
 abroad PL INESS =PTCL to the very =yet abroad PL INESS =PTCL

And abroad too, even abroad.

97.2 **Æгайтма йæ ахуыр кæнынц** , **уымæн æмæ зæронд**
 æгайтма =йæ ахуыр кæн -ынц уым -æн æмæ зæронд
 well =3SG.ENCL.GEN study do PRS.3PL DemDist DAT and old

æвзаг у .
 æвзаг у
 language be.PRS.3SG

It is good that it is studied, because the Ossetian language is old.

97.3 **Йер гъе уыцы группæйæ** , **ирон æвзаг цы группæмæ хауы**
 йер гъе уыцы группæ -йæ ирон æвзаг цы группæ -мæ хау -ы
 now well that group ABL Ossetic language what group ALL fall PRS.3SG

, **уыцы группæйы ма мах æвзаг у** **удæгас æвзаг** ,
 уыцы группæ -йы =ма мах æвзаг у уд æгас æвзаг
 that group GEN =yet we.NOM language be.PRS.3SG soul alive language
 alive

иннæтæ	иууылдæр	мæрд	æвзæгтыл	нымад	сты
иннæ -т -æ	иууылдæр	мæрд	æвзæг -т -ыл	нымад	сты
other PL NOM	all	die	language PL SUPER	count	be.PRS.3PL

Of this group, of the group, which includes the Ossetian language, only our language is living, the rest are presumed extinct.

97.4 Фæлæ махæн удæгас у	, фæлæ йер махæн дæр	...
фæлæ махæн уд æгас у	фæлæ йер махæн =дæр	
but we.DAT soul alive be.PRS.3SG	but now we.DAT =PTCL	
alive		

And our is living, but now we...

98.1 Айразмæ	ма йæ	мæнæ	«
ай раз -мæ =ма =йæ	мæнæ		
DemProx.NOM front ALL =yet =3SG.ENCL.GEN	there,that.is		
not long ago			

Мах Дуджы	» кастæн	статья	, ЮНЕСКОйæ	иу	лæг
Мах Дудж -ы	кас -тæн	статья	ЮНЕСКО -йæ	иу	лæг
Makh Dug (magazine) INESS	look PST.INTR.1SG	article	UNESCO ABL	one	husband
Makh Dug (magazine)					

фыссы	, статья ныффыста	, æмæ фыссы	, иу-фæндзай
фысс -ы	статья ныф- фыст -а	æмæ фысс -ы	
write PRS.3SG	article PV write PST.TR.3SG	and write PRS.3SG	

азы	фæстæ	, дам	, ирон æвзаг	, иронау	ниччуал
аз -ы	фæстæ	=дам	ирон æвзаг	ирон -ау	ничи уал
year INESS	after	=CIT	Ossetic language	Ossetic EQU	nobody more

дзурдзæн
 дзур -дзæн
 talk FUT.3SG

I recently read an article in "Makh Doug", in which a guy from UNESCO wrote, wrote an article, and wrote that no one will speak Ossetian in fifty years.

98.2 Амæлдзысты иронау чи дзуры æртæккæ	, уыцы адæм	,
а- мæл -дзысты ирон -ау	чи дзур -ы	æртæккæ уыцы адæм
PV die FUT.3PL Ossetic EQU	who talk PRS.3SG	now that people

æмæ йер тæккæ чи дзуры	, уыдон	та	иронау
æмæ йер тæккæ чи дзур -ы	уыдон	=та	ирон -ау
and now exactly who talk PRS.3SG	DemDist.PL.NOM	=CONTR	Ossetic EQU

нал дзурдзысты
 нал дзур -дзысты
 no.longer talk FUT.3PL

The people who can speak Ossetian now will die, and those who can speak, will not speak in Ossetian anymore.

99 Зарема Темболатовна : Сахуыр уыдзысты .
 Зарема Темболатовна с- ахуыр уы -дзысты
 Zarema Tembolatovna PV study be FUT.3PL

Zarema Tembolatovna: They will learn.

100.1 Джикаева Альбина : Фесæфдзæн æвзаг , мард æвзагыл
 Джикаева Альбина фе- сæф -дзæн æвзаг мард æвзаг -ыл
 Dzhikaeva Albina PV perish FUT.3SG language die language SUPER

нымад , дам , уыдзæн , мæнæ йæм йер тæккæ цы
 нымад =дам уы -дзæн мæнæ =йæм йер тæккæ цы
 count =CIT be FUT.3SG there,that.is =3SG.ENCL.ALL now exactly what

цæстæй кæсæм , уыцы цæстæй йæм дарддæр дæр
 цæст -æй кæс -æм уыцы цæст -æй =йæм дард -дæр =дæр
 eye ABL look PRS.1PL that eye ABL =3SG.ENCL.ALL distant COMPAR =PTCL

куы кæсæм , гъе уæд .
 куы кæс -æм гъе уæд
 when look PRS.1PL well then

Dzhikaeva Albina: The language will disappear, will be presumed dead, if we treat it in the same way as now.

100.2 Æмæ нын , тынг хъыг нын у махæн .
 æмæ =нын тынг хъыг =нын у махæн
 and =1PL.ENCL.DAT very sorrow =1PL.ENCL.DAT be.PRS.3SG we.DAT

And it is very unfortunate for us.

100.3 Ну , хъæуы цæрджытæн уымæй тас
 Ну хъæу -ы цæр -дж -ыт -æн уым -æй тас
 well be.necessary PRS.3SG live PTCP.PRS PL DAT DemDist ABL fear
 inhabitant

нæу , мах уæддæр дзураем иронау , нæ цот
 нæ у мах уæддæр дзур -æм ирон -ау нæ цот
 NEG be.PRS.3SG we.NOM still talk PRS.1PL Ossetian EQU NEG descendants

дзурынц иронау , уæддæр не , гъдæуттыл хæцæм ,
 дзур -ынц ирон -ау уæддæр не= гъдæу -тт -ыл хæц -æм
 talk PRS.3PL Ossetian EQU still POSS.1PL= custom PL SUPER hold PRS.1PL

нæ фольклор дæр хъахъхъæнæм .
 нæ= фольклор =дæр хъахъхъæн -æм
 POSS.1PL= folklore =PTCL guard PRS.1PL

Well, for the residents of our village is not terrible, we're still talking in Ossetian, our children speak Ossetian, we still hold on to the traditions, preserve our folklore.

100.4 Фæлæ йер горæтæн та тæссаг у , мæнмæ
 фæлæ йер горæт -æн =та тæсс -аг у мæнмæ
 but now town DAT =CONTR fear SUF be.PRS.3SG I.ALL
 dangerous

гæсгæ

гæсгæ

in accordance with

But the city is at risk, in my opinion.

101 **Зарема Темболатовна : Уым та Мæдинæ архайæд**
Зарема Темболатовна уым =та Мæдинæ архай -æд
Zarema Tembolatovna DemDist.IN =CONTR Madina try IMP.3SG

Zarema Tembolatovna: And let Madina work at it.

102.1 **Джикаева Альбина : Мæдинæ дæр архайы**
Джикаева Альбина Мæдинæ =дæр архай -ы
Dzhikaeva Albina Madina =PTCL try PRS.3SG

Dzhikaeva Albina: Madina also tries.

102.2 **Уым дæр ахуыргæнджытæ архайынц , фæлæ , хъыгагæн**
уым =дæр ахуыргæндж -ыт -æ архай -ынц фæлæ хъыгаг -æн
DemDist.IN =PTCL teacher PL NOM try PRS.3PL but pity DAT

, сахæттæ къаддæр кæнынц , ирон æвзаджы сахæттæ
сахæт -т -æ къаддæр кæн -ынц ирон æвзадж -ы сахæт -т -æ
hour PL NOM smaller do PRS.3PL Ossetic language GEN hour PL NOM

Teachers endeavor, but, unfortunately, school hours of the Ossetian language are reduced.

102.3 **Йер цас раст у , ирон æвзаджы сахат райс**
йер цас раст у ирон æвзадж -ы сахат ра- йс -*0
now how.much true be.PRS.3SG Ossetic language GEN hour PV take IMP.2SG

æмæ йæ , а , хъæугæ кæны , ОБЖ дæр
æмæ =йæ а хъæу -гæ кæн -ы ОБЖ =дæр
and =3SG.ENCL.GEN and be.necessary CONV do PRS.3SG basic safety =PTCL

хъæуы , физкультурæ дæр хъæуы , фæлæ ирон
хъæу -ы физкультурæ =дæр хъæу -ы фæлæ ирон
be.necessary PRS.3SG sport =PTCL be.necessary PRS.3SG but Ossetic

æвзаджы сахат райс æмæ йæ физкультурæйæн
æвзадж -ы сахат ра- йс -*0 æмæ =йæ физкультурæ -йæн
language GEN hour PV take IMP.2SG and =3SG.ENCL.GEN sport DAT

ратт

ратт -*0

give.PFV IMP.2SG

. Is it right, to take hours of Ossetian language and, yes, of course, life safety is also necessary, and sport also, but take an hour of Ossetian language and give it a physical education.

102.4 **Гъе уый** **цас** **раст у** ?
гъе уый цас раст у
well DemDist.NOM how.much true be.PRS.3SG

Is it right?

103.1 **Джикаева Альбина : Ау , сывæллон** **гъе уыцы уæлдай сахат**
Джикаева Альбина ау сывæллон къе уыцы уæлдай сахат
Dzhikaeva Albina indeed child well that special hour

скъолайы куы бафæстиат уа , **наæ** , **æнаæ сахатæй дæр** ,
скъола -йы куы ба- фæстиат уа наæ æнаæ= сахат -æй =дæр
school INESS if PV delay be.SBJV.3SG NEG without= hour ABL =PTCL

фæлæ йæ куы скæнай факультативы хуызы
фæлæ =йæ куы с- кæн -ай факультатив -ы хуыз -ы
but =3SG.ENCL.GEN if PV do SBJV.2SG optional class GEN appearance,way INESS

, **цы уæлдай у уæд къуыри ну хатт** .
цы уæлдай у уæд къуыри ну хатт
what special be.PRS.3SG then week one time

Dzhikaeva Albina: Really, if the child is delayed an extra hour at school, okay, leave this school hour, but if we could do it in the form of an optional course, what's a difference, once a week.

103.2 **Сахат та – ахуыргæнагæн** , **æмæ ма дзы**
сахат =та ахуыр гæн -æг -æн æмæ =ма =дзы
hour =CONTR study do PTCP.PRS DAT and =yet =3SG.ENCL.INESS

ирон æвзаг ... æмæ æнауый дæр æвзаг афтæ иртæстгонд
ирон æвзаг æмæ æнауый =дæр æвзаг афтæ иртæст гонд
Ossetic language and just =PTCL language so explored do.PTCP.PST

нау , **æмæ йæ маенæ уырыссаг æвзаджы**
наæ у æмæ =йæ маенæ уырыссаг æвзадж -ы
NEG be.PRS.3SG and =3SG.ENCL.GEN there,that.is Russian language GEN

æмрæнхъ æрæвæрæм , **нау иртæстгонд** , **тынг**
æм- рæнхъ æр- æвæр -æм наæ у иртæст гонд тынг
together row PV put PRS.1PL NEG be.PRS.3SG explored do.PTCP.PST very

бирæ фарстатæ дзы ис , **иртæстгонд чи**
бирæ фарста -т -æ =дзы ис иртæст гонд чи
a.lot.of question PL NOM =3SG.ENCL.INESS EXST explored do.PTCP.PST who

нау .
наæ у
NEG be.PRS.3SG

An hour — for teachers, and if the Ossetian language ... and the language has not been investigated much, when compared with the Russian language, it is not investigated at all, there a lot of questions that have not been

investigated.

104.1 **Зæгъæм** , **йер** **мæнæ** , **мæнæ** **чингуытæ** **дæр** **куы**
 зæгъ -æм йер мæнæ мæнæ чингу -ытæ =дæр куы
 say PRS.1PL now there,that.is there,that.is book PL =PTCL when

райсæм , **уæд** **сты** **тынг** **къуымых** **æвзагыл** **фыст**
 ра- йс -æм уæд сты тынг къуымых æвзаг -ыл фыст
 PV take PRS.1PL then be.PRS.3PL very undeveloped language SUPER write.PART.PST

, **къуымых** , **къуындæг** **æвзагыл** , **афтæмæй** **тынг** **хъæздыг** **у**
 къуымых къуындæг æвзаг -ыл афтæмæй тынг хъæздыг у
 undeveloped narrow language SUPER so very rich be.PRS.3SG

ирон **æвзаг** , **тынг** **рæсугъд** **у** .
 ирон æвзаг тынг рæсугъд у
 Ossetic language very beautiful be.PRS.3SG

Say, even if you take the books, they are written in the poor language, poor language, but in fact the Ossetian language is very rich, very beautiful.

104.2 **Фæлæ** **чингуытæ** **дæр** **тынг** **къуымых** **æвзагыл** **фыст**
 фæлæ чингу -ытæ =дæр тынг къуымых æвзаг -ыл фыст
 but book PL =PTCL very undeveloped language SUPER write.PART.PST

сты , **уымæн** **æмæ** **сæ** **кæм** **къуыдайраг**
 сты уым -æн æмæ =сæ кæм къуыдайраг
 be.PRS.3PL DemDist DAT and =3PL.ENCL.GEN where Kudar

ныффыссы , **кæм** **сæ** **дыгурон** **ныффыссы** .
 ныф- фысс -ы кæм =сæ дыгурон ныф- фысс -ы
 PV write PRS.3SG where =3PL.ENCL.GEN Digor PV write PRS.3SG

But the books are written in poor language because some Kudar writes some Digor writes.

104.3 **Иумæ** **сæ** **къордæй** **куы** **нæ** **ныффыссой** , **иу**
 иумæ сæ= къорд -æй куы нæ ныф- фысс -ой иу
 together POSS.3PL= group ABL if NEG PV write PST.TR.3PL one

адæймаг **куы** **фысса** **чиныг** , **уæд** **дзы** **хъæндзинадтæ**
 адæймаг куы фысс -а чиныг уæд =дзы хъæндзинæд -т -æ
 man if write SBJV.3SG book then =3SG.ENCL.INESS drawback PL NOM

бирæ **вæййы** .
 бирæ вæйй -ы
 a.lot.of happen PRS.3SG

If they won't write together, if only one person writes a book, then there will be a lot of drawbacks.

105 **Мира** **Тимофеевна** : **Джыккайты** **Шамилы** **хо** **у** , **уый**
 Мира Тимофеевна Джыккайты Шамил -ы хо у уый
 Mira Timofeevna Dzhikaev Shamil GEN sister be.PRS.3SG DemDist.NOM

бæрæг у , нæ ?
 бæрæг у нæ
 remarkable be.PRS.3SG NEG

Mira Timofeevna: It is obvious, that she is the sister of Shamil Dzhikaev, right?

106.1 Джикаева Альбина : О , къордаей сæ куы фыссой
 Джикаева Альбина о къорд -æй =сæ куы фысс -ой
 Dzhikaeva Albina yes group ABL =3PL.ENCL.GEN when write PST.TR.3PL

, уæд та , йер иу æртæ-цыппар адæймагæй , уæд та
 уæд =та йер иу æртæ - цыппар адæймаг -æй уæд =та
 then =CONTR now one three four man ABL then =CONTR

дзы алчидæр йе ‘ вæрæн бахæссы , æмæ
 =дзы алчи =дæр йе= вæр -æн ба- хæсс -ы æмæ
 =3SG.ENCL.INESS every =PTCL POSS.3SG= put INF2 PV carry PRS.3SG and

рæсугьдæр вæййы .
 рæсугьд -дæр вæйй -ы
 beautiful COMPAR happen PRS.3SG

Dzhikaeva Albina: Yes, if will write them all together, three or four people, then each will contribute, and it will come out better.

106.2 Фæлæ гъе уый дæр .
 фæлæ гъе уый =дæр
 but well DemDist.NOM =PTCL

Also.

106.3 Æмæ йер цас раст у , сахат райс æмæ
 æмæ йер цас раст у сахат ра- йс -*0 æмæ
 and now how.much true be.PRS.3SG hour PV take IMP.2SG and

йæ физкультурæйæн ратт ?
 =йæ физкультурæ -йæн ратт -*0
 =3SG.ENCL.GEN sport DAT give.PFV IMP.2SG

And is it right to take an hour and give it to physical education?

106.4 Физкультурæ тынг хъæуы , фæлæ хъæуггаг сывæллон æнауый
 физкультурæ тынг хъæу -ы фæлæ хъæуггаг сывæллон æнауый
 sport very be.necessary PRS.3SG but villager child just

дæр хорз заниматься кæны физкультурæйæ .
 =дæр хорз кæн -ы физкультурæ -йæ
 =PTCL good do PRS.3SG sport ABL

Sport is very necessary, but a village child already has enough physical exercises.

106.5	Афтæтæ	,	ахæм	хъуыдытæ	мæм	и	.
	афтæ -т -æ		ахæм	хъуыды -т -æ	=мæм	и	
	so PL NOM		such	thought PL NOM	=1SG.ENCL.ALL	EXST	

These are my thoughts.